

Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana

T: 01 400 52 00

F: 01 400 53 21

Strokovni svet Republike Slovenije za šport

Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez

Številka: 092-9/2018/225

Datum: 14. 6. 2018

Zadeva: 34. člen Zakona o športu - mnenje

Spoštovani,

v Zakonu o športu (Uradni list RS, št. 29/17 in 21/18 – ZNOrg, v nadaljnjem besedilu ZŠpo-1) je bilo na novo urejeno področje prestopanja športnikov v drugo športno organizacijo.

34. člen ZŠpo-1 tako kot pravilo določa, da ima vsak športnik pravico prestopiti v drugo športno organizacijo, kar pomeni, da se mu prestopanja ne sme omejevati s kakršnimkoli nadomestilom ali odškodnino, razen v primeru, ki ga določa sam zakon - če je športnik starejši od 15 let in ima s športno organizacijo sklenjeno pogodbo, na podlagi katere prejema plačilo v višini najmanj bruto minimalne plače v Republiki Sloveniji. Pri čemer zakon določa še dodatno omejitev, da športna organizacija ne sme zahtevati plačila nadomestila, če so dejanski stroški, ki jih krije športnik za pripravo in tekmovanja v uradnih tekmovalnih sistemih, višji od plačila, ki ga prejme po pogodbi s športno organizacijo.

Kot predlagatelj ZŠpo-1 se je Vlada Republike Slovenije oziroma Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (v nadaljnjem besedilu MIZŠ) za urejanje tega področja odločila predvsem zaradi zlorab, ki so se dogajale pri prestopanju športnikov v drug klub in na katere nas je v svojih poročilih večkrat opozorila tudi Varuhinja človekovih pravic.

V postopku sprejemanja zakona v Državnem zboru RS je bil predlog 34. člena deležen sprememb, pri čemer se je sledilo tudi pozivu Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, da je pomembno razmisliti, v kolikšni meri in na kakšen način posegati v avtonomijo delovanja športnih zvez. Tako iz obrazložitve amandmaja k 34. členu izhaja, da se urejanje morebitnih odškodnin ali nadomestil, povezanih s prestopom športnika, v osnovi prepušča avtonomnim pravilom športnih organizacij. Zaradi zaščite športnikov pa se obenem želi preprečiti, da bi športna organizacija za primer prestopa finančno zavezala športnika, ki še ni star 15 let, ali športnika, ki od športne organizacije ne prejema plačila vsaj v višini bruto minimalne plače v Republiki Sloveniji. Urejanje razmerij do športnikov v zvezi s prestopom v ostalem delu, kot tudi urejanje razmerij športnih organizacij med seboj, je prepuščeno prostemu urejanju, pri čemer so seveda tudi športne organizacije zavezane spoštovati splošna pravna načela oziroma pravni red. Iz prakse sodišča Evropske unije tako izhaja, da pogojevanje prestopa s plačilom nadomestila za prestop, omejuje prosto gibanje delavcev, pri čemer je sistem nadomestil in s tem omejitev prostega gibanja lahko dopusten, če je cilj omejitve legitimen (na primer spodbujanje zaposlovanja in usposabljanja mladih poklicnih igralcev).

Iz istega razloga ZŠpo-1 tudi ni podrobneje določil pogojev in kriterijev za registracijo športnikov, saj je to prepustil avtonomnim pravilom športnih organizacij.

Na MIZŠ ugotavljamo, da se v praksi še vedno ni uveljavilo načelo prostega prestopa športnikov, saj smo ponovno seznanjeni z več primeri, v katerih se zaradi registracijskih pravilnikov nacionalnih panožnih športnih zvez onemogoča športno udejstvovanje otrokom in športnikom starejšim od 15 let, ki s svojimi športnimi organizacijami nimajo sklenjenih pogodb in od njih ne prejemajo nikakršnega plačila. Gre za športnike, ki za udeležbo v športnih programih plačujejo vadnino, športni programi pa so tudi sofinancirani iz javnih sredstev (strokovni kader in športni objekt).

Javni interes je, da se prebivalci Republike Slovenije več in bolj kakovostno ukvarjajo s športom, zato si kot država prizadevamo, da se načelo prostega prestopa športnikov takoj uveljavi v celoti in da se otrokom in amaterskim športnikom ne onemogoča športnega udejstvovanja. Direktorat za šport je zato že 15. novembra 2017 organiziral posvet, na katerega so bile vabljene nacionalne panožne športne zvez (NPŠZ) in OKS-ZŠZ kot krovna športna organizacija. Na posvetu je bil sprejet dogovor, da bo OKS-ZŠZ, ki je v skladu z drugim odstavkom 33. člena ZŠpo-1 pristojen, da pripravi podrobnejše pogoje in kriterije za registracijo in razvrstitev v naziv kategoriziranega športnika, organiziral delovno skupino. Naloga delovne skupine bo oblikovati predlog pogojev in kriterijev za registracijo športnikov in predlagati primere in pogoje, v katerih bo dopustno določati nadomestilo za vzgojo mladega športnika. Po naših informacijah nekatere aktivnosti v zvezi s tem že potekajo.

Zaradi različnega razumevanja namena določb 34. člena ZŠpo-1 v nadaljevanju podajamo svojo razlago navedenega člena.

Nadomestila za prestop so po našem mnenju dopustna zgolj ob individualiziranem pisnem dogovoru, ki izpolnjuje zakonske pogoje, pri čemer je upravičena višina nadomestila izračunana na podlagi dejanskih stroškov, ki jih je imela športna organizacija z vlaganjem v individualni razvoj športnika. Navedeno posredno izhaja tudi iz tretjega odstavka 34. člena ZŠpo-1. Kot sredstva, vložena s strani športne organizacije, se ne smejo upoštevati sredstva, ki jih športna organizacija prejme kot namenska sredstva za sofinanciranje javnih programov športa s strani javnih financerjev kot so Fundacija za šport, MIZŠ ali lokalne skupnosti oziroma katerihkoli drugih javnih virov. Upoštevati pa bi bilo potrebno tudi doprinos športnika z nastopanjem za športno organizacijo v uradnem tekmovalnem sistemu NPŠZ.

MIZŠ meni, da športne organizacije ne smejo posegati v zakonsko določeno pravico športnikov do prostega prestopa in tako kakor koli izven zakonskih okvirov omejevati otrok in amaterskih (ne pogodbenih) športnikov pri prehodu iz ene športne organizacije v drugo športno organizacijo. Navedeno velja tudi za registracijska pravila NPŠZ, saj se prvi odstavek 34. člena ZŠpo-1 v povezavi z opredelitvijo registriranega športnika v 32. členu ZŠpo-1 nanaša tudi na spremembo registracije športnika v novi športni organizaciji. Pri tem pojasnjujemo, da članstvo športnika v športni organizaciji temelji na statutu športne organizacije in je urejeno v skladu z zakonom, ki ureja društva, zato ga ne gre enačiti ali zamenjevati z registracijo športnika, ki je urejena v skladu z določbami ZŠpo-1.

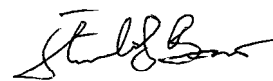
Izhajajoč iz namena 34. člena ZŠpo-1 bi bilo tudi primerno, da je registracija športnikov omejena zgolj na časovno obdobje oziroma tako imenovane prestopne roke in v primeru, da športnik nima poravnanih individualnih obveznosti, ki izvirajo iz članstva ali drugih dogovorov med športno organizacijo in športnikom, ki jo ta zapušča (na primer vadnine, članarine, vračilo opreme in drugih materialnih sredstev, ki so v lasti športne organizacije...).

Na MIZŠ se pridružujemo tudi mnenju Varuhinje človekovih pravic, da otrokom pod 15 let v nobenem primeru ni dopustno zaračunavati kakršnegakoli nadomestila oziroma odškodnine, po izpolnitvi tega starostnega pogoja pa le ob pogojih, ki jih določa ZŠpo-1. Pravila športnih društev in njihovih zvez, ki še določajo takšne obveznosti, so po mnenju Varuha človekovih pravic in mnenju MIZŠ v nasprotju z zakonom.

V skladu z drugim odstavkom 33. člena ZŠpo-1 je Strokovni svet Republike Slovenije za šport pristojen, da določi podrobnejše pogoje za registracijo in kategorizacijo športnikov, zato vas ponovno pozivamo, da se veljavni Pogoji, pravila in kriteriji za registriranje in kategoriziranje športnikov v Republiki Sloveniji dopolnijo na način, iz katerega bo jasno izhajalo zakonsko določilo prostega prestopa športnikov. To pomeni, da športne organizacije s svojimi

registracijskimi pravilniki ne smejo onemogočati prostega prestopa športnika, razen ob pogojih, ki jih določa ZŠpo-1.

S spoštovanjem,

Dr. Boro Štrumbelj
generalni direktor

Poslano:

- naslovníkom (po e-pošti)
- Inšpektorat RS za šolstvo in šport
- Košarkarska zveza Slovenije
- Odbojkarska zveza Slovenije
- Nogometna zveza Slovenije
- Hokejska zveza Slovenije
- Rokometna zveza Slovenije
- Varuh človekovih pravic
- Varuh športnikovih pravic
- zbirka dok. gradiva

